

MOLNÁR FERENC:**Gyertya és kenyér**

Szimbolikusan szólva, a diáknak csak két dologra van szüksége: gyertyára és kenyérre. A mesebeli diák hideg vackon alszik, annak nem kell lakás. A mesebeli

diáknak nem kell ruha, mert a mesében a diák a leg-
rongyosabb ifjú a világon: rongyosabb, mint a költő.
A mesében ingyen van a vándorlás és a tudomány.

A mi diákunk világa már nem ilyen szép. Nem a
maga jókedvéből vándorol, hanem a mások rosszked-
véből. Nem vándorol ingyen, mert nincs a világ leglas-
súbb vonatjának az a legutolsó osztálya, mely ingyen
vinné a diákot. Nincs ingyen tudomány, mert az egye-
tem pénzt kér, ahelyett, hogy adna — és a könyv fény
üzési cikké változott.

Pénz kell a diáknak, hogy diák lehessen.

Ha mi jótékony ünnepélyeken úgy is teszünk, mint-
ha azért gyűltünk volna össze, hogy egymást meghall-
gassuk, érezzük át büszkén, hogy ez nem igaz. Mert
azért szoktunk olyankor összegyűlni, hogy a diákjaink
gyertyát és kenyeret kapjanak.

A szimbolikus gyertya az a gyertya, amely mellett
éjjel tanul a diák, mert nappal az életét kell fenn-
tartania.

Mi lesz ebből a gyertyából?

Egy reszkető kis fényfolt a könyv lapján. Mi lesz
a fény foltból? Tudás. A tudásból? Valamikor egyszer,
boldog, békés, megnyugodott világban: egy jó orvosi
tanács, egy bölcs tanári mondat, egy okos szerkezet va-
lamely szerszámgépen, egy szépen szerkesztett háztető,
egy újfajta festék, egy fényesebb lámpa vagy egy ol-
csóbb automobil. Valamikor egyszer egy-egy embernek
enyhíti fájdalmát, bővíti tudását, könnyíti a munká-
ját, szépíti a házat, élénkíti a színeit, világítja a szobá-
ját vagy siettetni a sietését.

Adjatok pénzt erre a gyertyára a diáknak!

A szimbolikus kenyér a szénhidrát, amellyel a test:
erejét tartja fenn a diák.

Mi lesz ebből a kenyérből?

Agysejt, amely visszajön ide közénk, megrakodva,
mint a méhkas viaszsejtje, édes és tápláló mézével a
higgadt kultúráknak. Mi lesz az agysejtből? Gondolái

és akarás. És ebből? Termékeny munka. És mi lesz még a kenyérből? Dolgos és kiművelt emberi kéz lesz belőle, csontból, idegből, izomból, vérből és bőrből formálódott csodagép, amely az operálókéssel ad második életet, amely a ceruzával lépcsőt rajzol, amin felemelkedhetünk, hidat teremt, amin átjárhatunk, betűt ír. amitől megjavulhatunk és megokosodhatunk.

Sok minden lesz a kenyérből!

Tüdő lesz belőle, amely hangot ad. Láb lesz belőle, mely sietve viszi a doktor tudományát a jajgató beteghez. Fénylő szem lesz belőle, amely tudva lát. Szív lesz belőle és az talán még egykor visszaemlékezik arra, hogy valaha kenyér volt és hogy ezt a kenyeret mi küldtük innen ki a nagy világba azért, hogy szív legyen belőle.

Adjatok gyertyát és kenyeret a diákoknak!

(A Polgár, 1924. nov. 23.)

,